

Պոլսեցիական պիւրի, տինի իսլամայեթի
գաղութը իշխն օլան սօն թագաւորին
վերամիշ օլտուղու կիպի, տիկեր իքի
նէֆէրինն տախի պու կիւն թագաւոր
վերեճէրլէրի իշխալլըյօր ։

— Ճիւմաս էրթէսի կիւն զաղէթա-
մըդաա նէշը իթտիլիսիլ Բօմա մէթթու-
պունտա պիր եէրտէ, գարտինալ « բաթ-
րիլի » տէնալի իսէ տէ, սէնվ օլուպ, սա-
հիհի գարտինալ « Բաթրիլի » օլաճադ տըր ։
— Պիր հաթթա մուգառտէմ Պասրա
վէ Գալա վէ Սէմալա թարաֆարընտա եէ-
նիտէն գունուր իսէն գօլէրա խաթալըր
պիր գալ կիւն տէվալ իթմիշ իսէ տէ,
համա օլտու թէմալի իլէ միւնտէֆի օլ-
մուշ, վէ չու արալըդ հուտուտու Բրանիլէտէ
վազը Մէնտէլի գաղապընտա տախի խա-
թալը գունուրի իշխալլի իսէ տէ, անըն
տախի տէվալ իթմէյէրէք ինտիֆալ էլ-
թաթը Բլանիլէտէն միւնթէտա պուլուն-
մուշ տուր ։

Ձէվրա ։

— Զաթը հաղթէթի Թաճառալիլիլին,
Ալէմտաղը գաւարը Հիւմայուլարընտա ի-
գաւթի սէնիլէլէրի էնաւարընտա, Նահա-
տէ նէնալէթու տէվլէթու Մուրատ է-
ֆէնտի հաղթէթիլի, չիտիլէ գաւարը Գա-
ալը քէօյիւնէ եազըն Գուրպաղը տէրէ նա՛մ
մանէլլտէ իսքեան իթմէթտէ իքէն, նէգ-
ալի Նահանէլէրինէ պիլ ալիմէ, Գուրպա-
ղը տէրէտէրի քէօյիլիլին եազ էս
նաւարտա հալլանըն լէթաֆէթի պօղուլի-
յա պաշարտըր տէպէլլէ Թարապիպա եա-
զըն սահիլիլանէլի մախտալարընտա իգա-
մէթի իսթիլան իլէմիշ, վէ պունա միւ-
սաատէլի սէնիլէ էրդան պուլունուլ օլ-
տուղու լէվանիթ Թայմիլտա մուհարրէր
տիր ։

— Չըգան ճումա կիւնի Կադմուր էնա-
սընտա Դալաթա գուլլէսինէ տախի չիմ-
էթ վուրուպ խաթիֆէն դարար վէրիպ ճա-
լարըն վէ եազըն օլան մաղաղալարըն ճա-
լարըն տախի գըրմիշ, վէ օլ արա գուլլէնի
ալթընտաքի գահլէնիլ չաւորը տիպիտէ
օթուրան Բուլ բաղաւոր էլէթթիլիք սարսը-
լլու իլէ եէրէ տիւլմիշ վէ օլ արա տիլի
թուրուլուլ տուր ։ Նասըլ քի եազտըր,
եէվիլ մէգըրտէ տէնիլգտէ դայնայան գա-
լըք պիր չիթիթ օլուպ, վէ տէրուլիտէ
4 քիլի պուլունտուղու հալտէ, Զաթը
հաղթէթի Նահանէյէ արդուհալ թագաթիմ
իթմէք նիլթիլանէ իքէն, խօթիլու իլէ
գալըք եօզարը չըզըպ, աշաղը տիւլաթի-
լիտէ, թէրս տէվրիլմիշ վէ իշլէրիտէ
եալընուլ պիր Օսմանը գաւորը գուլթուլ-
մուշ, վէ տիկեր իւշ միւլթէրի իլէ պիր
գալըքըն նապէտիտ օլուլլար տըր ։ Լէ-
վանիթ Թայմիլ տէր քի, հալը քէնիլլէթ,
Զաթը հաղթէթի Միւլիլիքեանէնիլ մալիւ-
միւ օլտուգտա, Ֆաթիլիլարընտա իսնէ օ-
լունալը իւղըն թէլէթ օլան առէլլէրին
քիլիլէր օլտուղունու արաշտըրըմաղտա
տըր ։

— Լա թիւրքի զաղէթաւարնտա
աթիտէթի քըգրա կէօրիլլիւշ տիր ։

Տէվլէթի ալիլէ, Մ. Թրիգուրիլի
Տէրապատէթտէ Եունան էլլիլիլին
գաղութը իթմէտիլի իւղէրինէ, Լէ-
վանիթ Հէրալա զաղէթաւար տիւնքի
նիւսթէսինտէ պիր թագըր՝ էֆրեարա
գահիպ օլուլ տուր քի, պուլնարըն
էստուր պիլընէ, մազըրուտու հազգա-
նիլթի կէօրիլլիւշ վէ Հէր տէվլէթ,
եէթիլիլիլի նէգտիլտէ էլլի թայիլին
իլլէտիլի սուրէթիտէ, օ տէվլէթին իւ-
լիլի տախի իսթիլիսալ իթմէթի ու-
սուլի մէրիլիլի տիւլիլիլէտէն տիր ։
Հաթթա էս պէօյիլք տէվլէթիլի պիլլէ
նէշտի Սալ թանաթը սէնիլէտէ էլլի
թայիլին իթտիլիլի հալտէ, ուսուլի
մէզըրուլէ թէմալի իլէ լիպէթ իտէր
օլտուղըրընտան, Տէվլէթի ալիլէ
տախի տիւլիլի թայիլիլի իլէ օլան միւ-
նաւէպաթընտա պուլ ուսուլի լիպէթ
պուլունուլ տա տըր ։

Եունանիլլիլան իսէ, իշ պու ու-
սուլու տիւլէ իլլէնիլ իծարաթընտանքէն
տիւնիլի մուաֆի կիպի թուլթուպ, Պա-
պը ալիլին իլլէնիլ միւրաճաթ իթ-

մէքսիլլին, Մ. Թրիգուրիլի Տէրապա-
տէթէ էլլի թայիլին իլլէմիշ տիր ։ Հալ-
պու քի, Տէվլէթի ալիլէնիլ պիր
իսպլի վաղը թուան պէրու, քէնտիսի
իլլէ միւնաւէպաթընտա թանէտէ պուլ-
լունան Եունան հիւքիւմէթի թարա-
ֆըրտան վուգուա կէթիլիլին պէօյլէ
պիր հարէքէթ իսէ, հիւ պիր վա-
զըլթաա պիր տօթ տէվլէթէ եա-
զը շաղըրըլաւալաճաղընտան, Սալթա-
նաթը սէնիլէնիլ պուլ խուտուտան
տօլալը մուղալիլ օլուսը թալիլի տիր ։
Իլլէթ Պապը ալիլին Մ. Թրիգուրիլի
էլլի գաղութը իթմէտիլիլին սէպէպի
պալէտտէ պէյան օլունան Եօլուղ-
լուգ օլուպ, եօգաա, միւնալիլէյէն
պունտան էվլէլ քօլ իթիլլաճա իթ-
թիլիսալ իլլէտիլի մէսէլլէնէ մէպիլի
տէլիլ տիր ։

Էվէր Եունան հիւքիւմէթի, Տէր
սաատէթ էլլիլիլի Մ. Բանկապէնիլ
եէրինէ տիկերիլիլի ուսուլու վէճէ իլլէ
թայիլին իթմէքսիլլին չաղըրմաւար,
եէնիտէն պիր չիպան պաշըր գօրալ-
մաղ իսէ, պու միւլիլլու շէլլէր, տա-
լիլէթ թէճաւալիլ իսթիլիլիլի տու-
լունտուղու ճիլլէթի, աղըպէթի հիւ-
քիւմէթի միւշարիլլէյէն հազգընտա
վախիմ՝ օլաճաղըրը քէնտիլի տախի
էլլէթիտէ պիլիլ տէ, Եունան վիւ-
քէլաւար իլի լալըր իլլէ ֆէնմ ու իս-
լաթ իտիպ, քէնտիլիլիլին լիւղում
սուլ սուրէթիտէ մէյաւաա չըգար-
տըր լարը չու միւլէթիլթա եինէ քէն-
տիլլիլի տօթմանէ սուրէթտէ պիր նէ-
թիլլէ վէրէճէլլէրին իսթիլիլի տէլիլի ։

— Տուլան զամըր իսուսումու մաւո-
տէսինտէն տօլալը միւլթէթիլիլի պուլ-
լունանիլար հազգընտա, թէրէթիլիլի
իսթիլիլի ճէգըպ հէնուղ պիր գարալ
վէրիլլէմիշ իսէ տէ, պու խուտուտա
տալիլ օլան էվրաղըն Դուրալի տէվ-
լէթտէ պուլունտուղու իշխալլիլի, վէ
պու մաւտտէթիլի սուրէթիլի վուգուլի
պաշարտա էլլիլիլի նաւաա կէօն
սէօզլէր ճէրէյան իթմէթտէ
պուլունուլ իսէ, հիւ պիլիլին չիմ-
ալիլիլ չալանը իթիլիլիլի օլուր նաղա-
լը իլլէ սաղըրըլաւալաճաղընտան իլլիլ-
տէ տէպիլլէն օլաճաղըրը մալիլիւա-
թը սահիլէլիլի տէրիլի սահիլիլի պէ-
յան իսթիլիլի տիր ։

Հաղալիլ ։

— Պրանաա գրալլըրըն իսթիլ-
իսալը միւլթաալիլլէր օլան Օրլէան
իսնիլտանընտան Տիւղ ալլալըն սէ-
նէվիլի ելիլ պիլիլ լիլա իլաւոր պուլ-
լունտուղու զաղէթալալա միւնտէ-
րիլիլի տիր ։

Ի Լ Ա Ն Ա Ք

Թիւմաթի մէջէմէսինտէն 30-12 մա-
լիս 1870 թարիլիլի իլլէլիլիլի օլան իս-
միլ իծարա իլլին Դալաթաա Թօքճուլար
ճաւտտէսինտէ քէպիլին 164 նուալը իլլէ
մուրաղգաւ վէ ելիլ ելիլիլի աղճէ իթի-
պարը իլլէ պիր սալա միւսիլիլաթ Ֆապիլ-
գաւը կէտիլիլի իլլէ պունա չամիլ թաթըն-
տա պուլունան 160 վէ 162 նուալը իլլէ
մուրաղգաւ իլլէ պալա տիւքեանիլարտան
Մալթի օլուլ Եունալիլիլիլի միւլթէսար-
ընթ օլտուղուլլէթիլլէ աղճէսի խարիլլէյէ
քիթապէթիլի պէլիլիլի էմիլիլ իլլէ միւղալ-
տէյէ գօնաւը օլուպ, էլան 275000 զու-
լունա չըգըրը տըր ։

Պու մալլէրէ թալիլ օլանար Դա-
լաթա մէջէմէսինտէ տէլլալ Եունալիլի ա-
ղալա միւրաճաթ իթմէլիլի ։
Ասիլմանէ 29-10 Յունիս 1871 ։

Դալալալըրար պաշընտա իլլէքէն
գօղաղընտա պիլի նուալըրը տիւք-
քէնաւտէ ալլալ ու իլլա իլլմիշ օլան
թօհաֆէն հաճիլ Գօսալի վէլէթիլի ըլլ-
թալ լիլտէ մալթուպի պուլունանիլլին

գանունանմէի թիւմաթիլին 170 ինճի
պէնտիլի ալլալալընտա կէրէք մաա-
լուլի օլան ալաճաղըլլէրին տէթիլլէ-
րիլին թանղիլիլի վէ կէրէք եէնիտէն
իսթիլիլաալիլ իծալ իտէն վէթիլլէրին
թայիլիլի հազգընտա իսթիլալէ օ-
լունալը իւղըն կէլլէճէք մահը իւ-
պիլլալըն իւլլին վէ հաղ իրանըն
օնունա թէսաալալիլ իսթիլ իւլլէն իւլ-
պիլի կիւնիլ սաաթ եէտիլ գալալալ-
ընտա թիւմաթիլիլիլի քէպիլին մէ-
սալիլիլի իլլալիլիլի գօմիլլէթիլիլի կէլ-
մէլլէրիլ իլլան օլունուր ։

Մէսալիլիլի իլլալիլիլի գօմիլլէթիլի ։

Մայիլիլի 26 ինճը կէլլէն չարալալ-
պա կիւնիլ Պէյօղլունտա վալիլիլի
էլլէթիլի ճիլալընտա վուգու պուլան
աթիլլէտէն տօլալը, օթուրտուղու մուղ-
իսնիտէն էլլալիլիլիլիլիլի պօլալթ-
տըրտա, հէր նասըլ իսէ, իւշ ելիլ

ԺԱԳ ԱԼԷԳԵԱՆ

ԱՄԵՐԻԳԱ ԷՃՁԱՅԱՆՆ ԿԷ ՏԵԹԵԹԵԹՍՈՒ

ԻՅԹԱՆՊՈԼ ԵՆԻՐ ԶԱՄԻ ՏԵՐՈՒՆԵՐՏԷ ՆԻՄԵՐՈ 16

Վերէք մէղըրիլ մաղաղաաալար արճա պիր տէ եէնի էնգալիլիլի քիւլաա վէ թալ-
սիլիլ իլլէ թաղէլլիլի վէ էնգալիլիլի ճէլլէթիլի միւլթէրիլիլիլի խօշնուտ իսթիլլէ
տէ հէր նէվիլ էնգալար սաթըրիլալա վէ կէրէք Կօպաաա 141 նիւալըրու էնգալա-
նէտէ իսէ, կէրէք բէրէքէնիլլէ, վէ կէրէք եէթիլ օլալալ, հէմ պաշաա էնգալ, վէ
հէմ աալա հիլլէթիլ օլալալ չարթը իլլէ, աթիլիլիլի էնգալար ֆիլլուլիլի օլունալաաա
տըր ։

Ձէլիլ չուրուլարըն էնալիլ թիւրիլիլի, քէպալիլ էլլէք չարալալարը, պալըր
եաղալը, չիլլալալար, իլլալիլիլի, մաալիլ սուլալը, զընալընտ չարալալարը քիւլա-
ֆիլիլ չէլլէ օլալալ գալիլլիլիլի միւլթէ գուլլիլլէ վէրիլիլի Գաղա օլալիլիլի, ալա չի-
գօլալթալար, հէր նէվիլ պօրոթ չարալալարը, մաալիլ սուլալը, վէ հիւ պիր չիլլէթիլ օլ-
մալան պիլիլիլիլի պալըր եաղալար ։ քէպալիլ գօղուլ էլիլալար, գաալը պաղալարը,
գօրալ, քէլիլ մէլիլիլ, թէնգըլլէլիլ, տիւրիլիլի տիւրիլիլի պաղալար, վէ հէր տիւրիլիլի գա-
լը վէ էրէք խաթալըլալարը իլլին հէր նէվիլ էլալթալար, Ասիլիլիլի կէվիլիլիլի հէր
ճիւնտէն զըլլէ իլլէ գուլթու իլլէ պուլունտուղու վէ սալիլ տիւքեանիլարտան էն-
գալիլ ֆիլլալթ իլլէ սաթըրընտա իլլան օլունուր ։

Քէպալիլ էօթալիլիլիլի իլլին եէնի ինտաա օլունուլ օլան չուրուլալարտան մաաաա
բէք չօղ լիլալալար իլլէ ֆայալարը օլտուղու թաալիլ օլունուլ, իսալիլ վէ թալլէ սա-
լարան չուրուլալարը պուլունուլ, կիլիլ Կիլիլիլիլիլի պուլունան էնգալըրաա, վէ
տալըրալարտա պուլունան էնգալը վէ հէթիլլէլիլիլի զալլէթ էնգալիլ ֆիլլալթ իսթըրիլալ-
աա տըր ։

Մէղըրիլ քիւլալիլիլի ֆիլլուլիլի օլունան էնգալար վէ ալալթալար, կէրէք Լօնարու-
նըն էն մէլիլիլի ֆայալիլալարտան ժ. Գուլլիլիլի ֆայալիլալարտան, վէ կէրէք Պէր-
լիլիլիլի, Միլիլիլիլի, Վիլիլիլիլիլի, ֆայալիլիլի վէ իլլալիլաաա պուլունան մէլիլիլի ֆայ-
լիլալարտան կէթիլիլիլիլիլի տիր ։

ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Է Ճ Ձ Ա Ւ Ա Ն Է Ի Ա Տ Ի Ք Ա Պ

ՎԻՉԷՆՅՈ ԵՄԵՆԻ

Սիւնալիլ քէթըրիլ պաշը Ն. 7-8 վէ Պէյօղլու Աղաճալիլ ճաւտէսի Ն. 77 ։

Պալըր Եաղըն աղ եալաա չօղաա պիր միւտտէթ իսթիլալ իսթիլիլի իլլէ, բէք
չօղ թէնալիլալ իսթիլիլի տէրէթիլիլի ֆայիլիլի կէթիլ իսթիլիլիլիլի քիւլալիլիլի թըլլիլիլի տա-
լիլիլիլի իսթիլալիլիլիլի իսթիլիլիլի օլտուղու հալտէ, մաալալալալար մէլլէթիլիլի պալըր
եաղընա հիլլէ գալթալալ, վէ ծու պիր հարալըրաա լուալար իթմէյէ իծիլալար իթ-
միլլէր տիր ։ Իսթիլ, էնալիլիլի պու թալը հիլլէլիլի եաղալարտան սաղըրալարալալ իլլէթիլ
իլլէ, պալէտտէքի էնգալիլիլիլիլի սահիլիլի, մէղըրիլ զիլլըլլէթ մալիլլէլիլի Գրիլիլիլի
անաաաա (Նօրվէթիլ) վաղը պիլիլիլիլի ֆայալիլալարը իլլէ միւլալալալալալ կիլիլիլիլի, վէ
մէղըրիլ ֆայալիլալարտան չըգալալար պիլիլ, պալէտտէքի էնգալիլիլիլիլի հալլ վէ իլլիլ
քիլիլալ իլլէ իսթիլաաա օլունուլ, չալէտ քէնտիլ իսպիլիլիլի միւլթէրիլիլիլի գալլա գուլ-
լանալալ տէթիլիլի ուղալալալըլալալալ էմիլիլ վէ վիլալիլ իլլէթիլ իւլլէ, իսալիլիլի թալ-
գըր օլունտուղաաա սօղաա, սաթըրա չըգալարըմաղաա տըր ։

ԳՈՒԼԱՆՄԱԳ ԹԵՐԹԻՊԻ

Թամ Եաղըն աաաալար, կիւնտէ իլլիլիլի տէթիլ գալըրա գաաաալ ալալիլիլիլիլի
վէ չօղըլալար կիւնտէ իլլիլիլի տէթիլ ուլալալ գալըր իլլէպիլիլի ։ Վէ տալիլաա թաաաա-
տան պիր չալըրէ էվլէլ, եալաաա իւշ տէթիլ սաաթ գաաաաա սօղաա իլլիլիլի տիր ։ Եա-
ղըն իւղէրիլիլի տէրալալալ պիր իլլէ թանէ նանէ եալաաա թալիլիլի չէթէրիլ եէթըլլիլիլի
տիլլալալ օլունալար տըր ։

Պալըր Եաղըն, սեպաա, ալը սօնունտան մալիլ իսթիլալարտան գաաաալ, եանիլ
մէթըր պ իլլէպիլիլի, հալ պու քի ալաաա 4-5 կիւն արա վէրիլ իլլիլիլիլի, վէ սօղաա
եինէ տէվալ իթմէթ էմիլիլ պաալիլիլիլի տիր ։

Նաղըն տախի պալըր Եաղըն իլլիլիլի վաղ կէլլէմիլ օլանար, պալէտտէքի էնգա-
լանտէտէ, պալըր Եաղըն բէք կիւղէլ եէրիլիլի թուլալիլիլի կէօնալէն չուրուլալար
պուլալալիլիլիլիլի տիր ։

Եալալալ վէ իւշ ելիլ պաշ Եաաաալըր
վէ պիրտէ պաաաաա Եաղ իլլէ մէթըր
Եաաաալըր զալալ իթմիշ օլտուղու մուղ-
տան, հէր լիլիլ քի պուլունուլ Եալաաա
Եաղընը իլլէ իսթիլիլիլի կէօթիլալ-
միւլ իսէ, վէ Եալաաա պուլալար կէթը-
միւլ վէ պիլիլիլի, Պէյօղլունտա
Չալալալ սօղալընտա 39 նուալը իլլէ
մուրաղգաա իսթիլիլիլի, կէլիլալ իսա-
պէր վէրալիլիլի հալտէ, քէնտիլիլիլի
լալըլլըր՝ պիր իլլալալ իսթիլիլիլի
իսթիլիլիլի իսթիլիլիլի վէրիլիլի ։

Ղայալ օլան Եալալալարըն Եաղ-
լէլիլ, ուլալալ սաթըրաալ վէ իլլիլիլի
մալիլ տիր ։

ՍԱՀԻԲ ՄԵՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԻԹԱ ՅՈՎԱԽԻՄ ԹԻԼՂԱՅԱՆ
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍԱՄՈՒԷԼ ՂԱՐՏԵԹԱՆԵԱՆ ԵՈՒՍՈՒՑԵԱՆ ԻԱՆ ԹԻԻ 2